

Souccot – Loulav emprunté, Souccah empruntée

Source : Likouté Si'hot volume 19, deuxième Si'ha sur la fête de Souccot

<p>Peut-on se rendre quitte avec un Loulav ou une Souccah d'emprunt ?</p>	<p>1</p>
<p>גמרא סוכה כז, ב: תנא, רבי אליעזר אומר: כשם שאין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו, דכתיב: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים" (אמור כג, מ) - משלכם, כך אין אדם יוצא ידי חובתו בסוכתו של חברו, דכתיב: "חג הסוכות תעשה לה שבועת ימים" (ראה טז, יג) - משלך. ותכמים אמרים: אף על פי שאמרו אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון בלולבו של חברו, אבל יוצא ידי חובתו בסוכתו של חברו, דכתיב: "כל האזרח בישראל ישבו בסוכת" (אמור כג, מב) - מלמד שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת.</p> <p>Guemara Souccah 27b : Rabbi Eliezer dit : tout comme un homme ne s'acquitte pas, le premier jour de la fête de Soukkot, avec le Loulav de son ami, ainsi qu'il est écrit (Emor 23, 40) : « <i>et vous prendrez pour vous, le premier jour, un fruit de l'arbre de splendeur, des feuilles de palmier</i> » - de ce qui <u>vous appartient</u>, de la même façon, il ne s'acquitte pas de son obligation avec la Souccah de son ami, ainsi qu'il est écrit (Réé 16, 13) : « <i>tu feras pour toi la fête de Souccot</i> », de ce qui est <u>à toi</u>. Cependant, les Sages disent : même si un homme ne peut s'acquitter, le premier jour de la fête de Soukkot, avec le Loulav de son ami, il peut s'acquitter avec la Souccah de son ami, ainsi qu'il est écrit (Emor 23, 42) : « <i>chaque citoyen d'Israël, tous résideront dans des Souccot</i> », cela veut dire que tous les enfants d'Israël sont aptes à résider dans une seule et même Souccah.</p>	<p>Pourquoi peut-on s'acquitter par une Souccah d'emprunt et pas par un Loulav d'emprunt (le premier jour) ?</p>
<p>Analyse : La notion d'appartenance serait-elle moins présente pour la Souccah ?</p>	<p>2</p>
<p>שולחן ערוך אדמו"ר הזקן, אורח חיים תרלז, ג: אף על פי שאמרה תורה "חג הסוכות תעשה לה" .. שתהא הסכה שלך ולא של חברך, אף על פי כן יוצא אדם ידי חובתו בסוכה שאולה דכיון שזכנס לה ברשות הרי היא כשלו. שם תרלז, יא: ... לכתחלה אין לישב בסוכה העומדת בקרקע של חברו מפני שאינה נקראת שלו ממש .. ואינה דומה לשאלה ממש שהשאלה לו מדעתו והרי היא כשלו ממש.</p> <p>Choul'han Arou'h Admour Hazakène, Ora'h 'Haïm 637, 3 : Bien que la Torah dise : « <i>tu feras pour toi la fête de Souccot</i> », que la Souccah doit t'appartenir et pas à ton ami, malgré cela, un homme s'acquitte avec une Souccah empruntée, car puisqu'il est autorisé à s'y rendre, elle est considérée comme <u>lui appartenant</u>.</p> <p>Ibid. 637, 3 : On ne doit pas, a priori, prendre place dans une Souccah se trouvant sur le terrain de son ami, car on n'en est pas réellement propriétaire ; et ceci n'est pas comparable au véritable emprunt d'une Souccah, car il est fait en pleine conscience, et de ce fait, l'emprunteur peut est considéré comme un <u>véritable propriétaire</u>.</p>	<p>Pourquoi l'emprunteur d'une Souccah est-il considéré comme son « véritable propriétaire » ?</p>
<p>Explication : Le prêt d'une Souccah engage bien plus que le prêt d'un Loulav</p>	<p>3</p>
<p>לקוטי שיחות: בענין הסכה יש בו גדר מיוחד, שמצדו נעשית הסכה השאולה "שלו ממש", שהרי כשאדם משאיל סכה לחברו, הרי הוא משאיל לו אותה על מנת שתהיה עבורו בדומה ממש לדירת הקבע שלו בכל השנה, שהרי זהו כל גדר סכת החג (מה שאין פן בלולב - וכו', ש"ש"לך" הוא רק תנאי).</p> <p>Likouté Si'hot : La Souccah comporte une définition particulière, permettant de considérer une Souccah empruntée comme si elle <u>appartenait pleinement</u> à l'emprunteur. En effet, lorsqu'un homme prête sa Souccah, c'est afin que l'emprunteur l'utilise de façon similaire à sa <u>demeure fixe</u>, pendant le reste de l'année, car c'est cela la définition d'une Souccah. Alors que pour le Loulav, la « propriété » n'est qu'une condition d'accès.</p>	<p>La définition même de la résidence d'une Souccah exige au prêteur une plus grande cession des droits.</p>
<p>Approfondissement : Le lien de Souccot avec Roch Hachana et Yom Kippour</p>	<p>4</p>
<p>ע"פ סודר עם דא"ח, שער ראש השנה: "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו" (תהלים פא, ד) - הענינים שבראש השנה יום הכפורים הם בהעלם - "בכסה", באים בגלוי "ליום חגנו", בחג הסוכות.</p> <p>Sidour Im Déa'h, Roch Hachana : « <i>Sonnez .. le Choffar, caché pour le jour de notre fête</i> » (Psaumes 81, 4) : ce qui est « <i>caché</i> » à Roch Hachana et à Yom Kippour se révèle pendant « <i>le jour de notre fête</i> », à Souccot.</p>	<p>Souccot est la continuité des fêtes précédentes.</p>
<p>Analyse : Les trois niveaux vécus à Roch Hachana et à Yom Kippour</p>	<p>5</p>

	Roch Hachana	Yom Kippour	Type d'attachement avec D.ieu
La Mitsva du jour	Sonner le Choffar	Le jeûne, la confession et la Techouva	L'homme, restant « indépendant », s'unit avec D.ieu par le biais d'une Mitsva
Le concept général	La Techouva transcende et répare la transgression les Mitsvot		L'homme vit un élan profond de retour vers D.ieu, transcendant les Mitsvot.
L'essence du jour	Le couronnement de D.ieu par Israël	L'essence du Jour pardonne Israël	Le peuple d'Israël et D.ieu ne constituent qu'une seule et même existence.

Peut-il y avoir une différence, entre deux Juifs, dans leur relation avec D.ieu ?

6

לקוטי שיחות: (א) בקיום המצוות, ההתקשרות נעשית באפן שמרגישים כמציאות בפני עצמה, ולכן ישנם חלוקים בין יהודי לזולתו באפן קיומן. (ב) בעבודת התשובה, הבאה מצד התקשרות עמקה יותר, אין חלוק כל כך בין יהודי אחד לחברו; אבל סוף סוף אין תשובתו של האחד דומה לרעהו. (ג) ב"תמליכוני עליכם" - כשם שאין מקום להפריד ולחלק בין בני ישראל והקב"ה, כך אי אפשר לחלק, באפן החבור, בין יהודי אחד לרעהו.

Likouté Si'hot : (a) Dans la pratique des Mitsvot, l'attachement avec D.ieu se fait en ressentant sa propre existence, c'est pourquoi il y a des différences entre les Juifs dans la façon d'accomplir les Mitsvot. (b) Dans la Techouva, inspirée par un sentiment d'attachement plus profond, il n'y pas vraiment de différence entre les Juifs, bien qu'au final, la Techouva de l'un ne ressemble à l'autre. (c) Pour le couronnement de D.ieu : les Juifs sont totalement unifiés à D.ieu, on ne peut donc faire aucune distinction, dans cette union, entre un Juif et l'autre.

Trois façons d'analyser les différences entre les Juifs dans la relation avec D.ieu.

Développement : Ces trois types de relations s'expriment pendant Souccot

7

אמור כג, לד: ...בהמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה'... בסכת תשבו שבעת ימים.

Emor 23, 34 : Le quinzième jour du mois, en ce septième mois (de Tichri), ce sera la fête de Souccot, sept jours pour l'Eternel ; ... vous résiderez dans des Souccot pendant sept jours.

אמור שם, מז: ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר ... ושמתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים.

Emor ibid. 40 : Vous prendrez pour vous, le premier jour, le fruit de l'arbre de la splendeur [ainsi que les trois autres espèces] ... et vous vous réjouirez devant l'Eternel votre D.ieu pendant sept jours.

מדרש תנחומא, אמור יח: "ולקחתם לכם": במי הפתוב מדרב? בישראל ובעכו"ם שהקב"ה דן אותן ביום הכפורים.. ואין אנו יודעין מי היה מנצח, אמר הקב"ה טלו לוליביכם בידכם שידעו הכל שאתם זכיתם בדין.

Midrach Tan'houma Emor 18 : « Vous prendrez pour vous » : à qui fait allusion ce verset ? Aux enfants d'Israël et aux Nations que D.ieu juge à Yom Kippour... et nous ne savons pas qui est le vainqueur. D.ieu dit : « Tenez votre Loulav à la main, afin que tous sachent que vous avez été vainqueurs, dans le jugement ! ».

לקוטי שיחות: האחדות העצמית של בני ישראל והקב"ה באפן של "כלא חד" (המתבטאת בראש השנה) באה לידי גלוי בענינה העצמי של הסכה; הקשר שעל ידי תשובה (עקר ענינו של יום הכפורים) מתבטא באפן גלוי במצות לולב; והקשר שבין בני ישראל והקב"ה שעל ידי קיום המצוות מתגלה במצות השמחה שבחג הסוכות.

Likouté Si'hot : L'unité essentielle des Juifs avec D.ieu, formant « un seul élément », qui s'exprime à Roch Hachana - se révèle dans le contenu essentiel de la Souccah même. Le lien par la Techouva, qui est le contenu principal de Yom Kippour, s'exprime clairement par la Mitsva du Loulav. Le lien profond entre les Juifs et D.ieu, obtenu par la pratique des Mitsvot, se révèle par la Mitsva de la joie, durant la fête de Souccot.

La Souccah, le Loulav et la joie de Souccot expriment les trois types de relation avec D.ieu.

Explication : La différence entre l'unité de la Souccah et celle du Loulav

8

לקוטי שיחות: כיון שהסכה היא ה"גלוי" של היות בני ישראל והקב"ה עצם אחד, מוכן, שבענין זה אין מקום לחלוק בין יהודי אחד לרעהו, ולכן הדין הוא, שסכה שאולה היא "כשלו ממש" - מאחר שהסכה מאחדת את כל בני ישראל למציאות אחת. מה שאין כן בארבעת מינים, שההתאחדות היא באפן שכלם נשארים סוגים נפרדים, במציאות נפרדת, גם לאחר האגוד ביניהם; ולכן אי אפשר לומר בארבעת מינים שאולים שהם "כשלו".

Likouté Si'hot : Etant donné que la Souccah est la révélation du fait que les Juifs et D.ieu sont la même essence, qu'on ne peut donc faire aucune différence entre les Juifs : la *Hala'ha* précise donc que l'emprunteur d'une Souccah sera considéré comme étant son « véritable propriétaire », car la Souccah unit tous les Juifs en une seule existence. Pour le Loulav, en revanche, les quatre espèces sont certes réunies, mais chaque espèce reste distincte des autres. L'emprunteur d'un Loulav ne pourra donc pas être considéré comme son « propriétaire ».

Explication : La Souccah exprime l'unité intrinsèque des Juifs, le Loulav – l'union tout en conservant sa propre existence.

Enseignement : Trois façons complémentaires d'unir le peuple juif !

9

לקוטי שיחות: (א) בסכה נאמר "תעשה לך" (בלשון יחיד) - מכיון שכל בני ישראל הם "כגוף אחד"; (ב) בדין מינים נאמר "ולקחתם לכם" (בלשון רבים) - באפן שבו כל אחד נשאר מציאות בפני עצמה; (ג) לאחר זה ישנה מצות השמחה, המבטאת את ההתקשרות לה' על ידי המצוות, ולכן יש בזה חלוקים ממש בין הסוגים שבבני ישראל.

Likouté Si'hot : (a) Pour la Souccah, il est écrit « pour toi », au singulier, signifiant le fait que tous les Juifs sont « comme un seul corps ». (b) Pour les quatre espèces, il est écrit : « vous prendrez pour vous », au pluriel, car chacun conserve son existence propre. (c) Ensuite vient la Mitsva de la joie, exprimant l'attachement à D.ieu par les Mitsvot ; c'est pourquoi il y a, dans la réalisation de cette joie, de véritables différences entre les Juifs.

רמב"ם הל' לולב ה, יד: ...גדולי חכמי ישראל.. והחסידים והזקנים ואנשי מעשה הם שהיו מרקדין .. במקדש בימי חג הסוכות [בשמחת בית השואבה], אבל כל העם האנשים והנשים כלן באין לראות ולשמע.

Maïmonide, lois du Loulav 8, 14 : Les plus grands Sages, ...les 'Hassidim, les Anciens et les hommes de bonnes actions étaient ceux qui dansaient dans le Temple, durant la fête de Souccot [au cours de la *Sim'hat Beth Hachoèva*], mais le reste du peuple, les hommes et les femmes, venaient tous pour voir et pour entendre.

Enseignement : La fête de Souccot permet d'exprimer trois types d'union du peuple juif, parfaitement complémentaires !